

Sayı : 1985
Tarih : 12.05.2016
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu

İstanbul Milletvekili

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch) 10 Mayıs 2016 tarihinde yaptığı açıklamada Türk sınır birliklerinin Türkiye'ye geçmeye çalışan Suriyeli sığınmacılara ateş açtığını, kaba şiddet uyguladığını, bunun sonucunda da ölümler ve ağır yaralanmalar yaşandığını duyurmuştur. İnsan Hakları İzleme Örgütü, Mart'ın ilk haftası ile 17 Nisan arasında meydana gelen yedi vakayla bağlantılı mağdur ve tanıklarla yaptığı görüşmelere dayanarak, Türkiye sınırında görevli askerlerin bir erkek, bir kadın ve 15 yaşındaki bir oğlan çocuğu olmak üzere üç sığınmacıyı ve bir kaçakçıyı vurarak, bir kaçakçıyı da döverek öldürdüğünü, aralarında 3, 5 ve 9 yaşında üç çocuğun bulunduğu sekiz sığınmacıya ateş açarak yaralanmalarına sebep olduklarını ve altı sığınmacıya da ağır kaba şiddet uyguladıklarını açıklamıştır. Kamuoyuyla paylaşılan açıklamada, bu vakaları anlatan sığınmacıların, cenazeleri almaya çalıştıkları esnada Türk askerlerinin kendilerine de ateş açtıklarını ifade ettikleri iddia edilmektedir. Ayrıca ölenlerden ve yaralı kurtulanlardan bazılarının görüntülerinin bulunduğu bir video da İnsan Hakları İzleme Örgütü tarafından paylaşılmıştır. Tüm mağdurların ve tanıkların isimleri İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün kayıtlarında mevcut olduğu, ancak Türkiye'ye gitmeleri durumunda herhangi bir misillemeyle karşılaşmaları ihtimaline karşı, kendilerinin ve yakınlarının güvenliği için bu isimlerin kullanılmadığı belirtilmektedir.

Yapılan açıklamada, HRW'nun 12-20 Nisan tarihleri arasında görüştüğü 28 Suriyeli sığınmacının ise, Şubat'tan Nisan ayı ortalarına kadarki sürede sınırı kaçakçılarla geçerlerken Türk askerlerince engellendiklerini anlattıkları belirtilmekte, askerlerin sığınmacıları gözaltında tuttuktan sonra yüzlerce kişiyle birlikte Suriye'ye geri ittikleri ifade edilmektedir. Bu kişilerin bazılarının yaşadığı, Suriye'deki Hirmaş Kampı'ndaki temsilcilerinden birinin de İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne 13 Nisan'da, yakındaki gözetleme kulelerinde bulunan Türk askerlerinin hoparlörlerden Arapça olarak kimsenin sınıra yaklaşmamasını ve yaklaşan olursa ateş açılacağını anons ettiklerini söylediği aktarılmaktadır.

Ne var ki, AB-Türkiye arasındaki Geri Kabul Anlaşması'nda 6 milyar Avroluk yardım, Türkiye'nin AB üyeliği müzakerelerinin canlandırılması ve Türkiye vatandaşlarına vizesiz seyahat olasılığı

5795

önerilmektedir. Yalnız bu tartışmalı antlaşma Türkiye'nin sığınmacılar için güvenli ülke olma koşuluna dayandırılmakta, Türkiye hükümeti yetkilileri, Suriyeli sığınmacılar için "açık kapı politikası" izlediğini iddia etmektedir.

Uluslararası Af Örgütü de önceki dönemlerde Türkiye'ye sığınmak isteyen göçmenlerin geri gönderildiğine dikkat çekmiştir. Bu konu, Avrupa Konseyi'nde de gündeme gelmiş, Başbakan Sayın Ahmet Davutoğlu'na Avrupa Konseyi'nde çeşitli ülkelerden milletvekilleri bu iddialarla ilgili sorular yöneltmiştir.

Bu bağlamda,

1. Uluslararası tanınırlığı ve saygınlığı bulunan insan hakları örgütlerince öne sürülen, Türkiyeli askerlerin Suriyeli sığınmacıları geri gönderdiği; sığınmacılara ateş açtığı, kaba şiddet uyguladığı, bunun sonucunda da ölümler ve ağır yaralanmalar yaşandığı iddiaları doğru mudur?
2. Sınırdaki askerlerin Suriyeli sığınmacılara karşı aşırı güç kullandığına dair iddialarla ilgili Bakanlığınız bir soruşturma başlatmış mıdır?
3. Bugüne dek kaç Suriyeli sığınmacı Türkiye sınırından geri gönderilmiş, kaç Türkiyeli askerler tarafından yaralanmış, kaç hayatını kaybetmiştir?
4. Geri Kabul Anlaşması'nın imzalandığı tarihten bugüne kaç Suriyeli sığınmacı Türkiye sınırından geri gönderilmiştir? Anlaşma yapıldıktan sonra geri gönderilen sığınmacı sayısında bir artış olmuş mudur?
5. İddialar doğru ise, sığınmacıları zulüm, işkence ve yaşamlarına ve özgürlüklerine yönelik tehditlere maruz kalma ihtimallerinin bulunduğu durumlarda sığınmacıların kabul edilmemesini yasaklayan geri göndermeme ilkesine uyma yükümlülüğü ihlal edilmekte midir?
6. Ölümcül güç kullanılmasına ilişkin uluslararası normların yanı sıra, kimseye insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele uygulamama konusundaki mutlak yasağı da içeren yaşam ve bedensel bütünlük hakları Suriyeli mülteciler için çiğnenmekte midir?
7. İddialar doğru ise AB-Türkiye Geri Kabul Anlaşması'nın dayandığı, Türkiye'nin sığınmacılar için güvenli ülke olma koşulunu yerine getiremediği söylenebilir mi?
8. İnsan Hakları İzleme Örgütü, 4 Mayıs 2016'da Bakanlığınıza rapordaki bulguları içeren bir mektup göndermiştir. Mektuptaki HRW'nun raporunda dile getirilen iddiaların soruşturulması, sınır birliklerine sığınmacılara ateş açılmaması için emir verilmesi ve sığınmak isteyen Suriyelilere sınırın tekrar açılması yönündeki taleplerini yerine getirmeyi planlamakta mısınız?